

20 MAR 2012

Kriminalomsorgen region nord

Justisdepartementet
Sivilavdelingen
Postboks 8005 Dep,
0030 Oslo

Deres ref:
201107236- / HIH

Vår ref:
201125489-18

Dato:
17.03.2012

REGION NORDS HØRINGSUTTALELSE - ØKT BRUK AV KONFLIKTRÅD

Nedenfor følger Kriminalomsorgen region nords svar på høring av rapporten om "Økt bruk av konfliktråd". Vi har forelagt overnevnte høring for våre enheter til uttalelse.

Region nord velger å først kommentere arbeidsgruppas forslag til ny alternativ straffereaksjon kalt "Ungdomsoppfølging" mm. Deretter har vi kommentarer til gjennomføringen av den nylig vedtatte "Ungdomsstraffen".

- Arbeidsgruppa har foreslått en ny alternativ straffereaksjon for barn under 18 år, kalt "Ungdomsoppfølging". Reaksjonen foreslås regulert i straffeprosessloven § 71 a nytt annet ledd og skal anvendes ved mindre alvorlige lovbrudd enn den nye "Ungdomsstraffen" som Stortinget har vedtatt. Formålet med den nye reaksjonen er å etablere et hjemmelsgrunnlag for ulike typer oppfølging i konfliktrådet utover ordinær megling. Reaksjonen omfatter, i tillegg til ungdomsoppfølging, oppfølging i familievoldssaker.
  - Region nords kommentar :
    - Overføring til konfliktråd bør etter vår vurdering ikke være et alternativ i straffesaker som omhandler vold i nære relasjoner. Dette kan bety en ufarliggjøring av vold i nære relasjoner, noe som står i klar motsetning til føringer fra departementet og regjeringen. Det er et betydelig behov for kompetanse når en skal involveres i slike saker. Overføring til konfliktråd bør heller komme som et tilbud til domfelte under soning, evt. et tilbud for de som får betinget straff.
    - Ungdomsoppfølging kan i dag idømmes av domstolen som et vilkår til betinget dom. Ved påtaleunntatelse etter straffeprosessloven § 69 kan det stilles vilkår som ved betinget dom, men bestemmelsen er forstått slik at det kun er de opplistede vilkår i straffeloven § 53 nr. 3 som kan benyttes, herunder ordinær megling i regi av konfliktrådet. Forslaget fra arbeidsgruppen gjør hjemmelsgrunnlagene generelle slik at de kan

anvendes for alle nåværende og fremtidige former for oppfølging i regi av konfliktrådet.

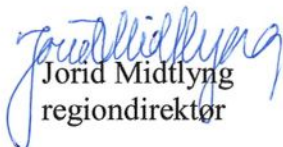
Reaksjonen ”Ungdomsoppfølging” i regi av konfliktrådet er tenkt brukt som vilkår til betinget dom jfr. Straffeloven § 53 nr 3, bokstav h og skal erstatte påtaleunntatelse med vilkår om oppfølgingsteam, betingede dommer og nedre sjikt av samfunnsstraffen. Innholdet i reaksjonen slik den er beskrevet i rapporten, skiller seg ikke vesentlig fra innholdet i samfunnsstraffen. Arbeidsgruppa har lagt fram forslag hvor man kan rendyrke konfliktrådssporet i de tilfeller som er egnet til det og at overføring til konfliktråd skal være en foretrukket reaksjon for påtalemyndigheten for barn mellom 15 og 18 år. Vi er enig i at tett oppfølging over tid vil være hensiktsmessig for å få unge lovbrøyttere til å slutte med kriminell virksomhet. Vi vil derfor understreke at samfunnsstraffen åpner opp for nettopp dette. De yngste domfelte (15-23 år) har i flere år vært den gruppa domfelte kriminalomsorgen har prioritert. Kriminalomsorgen, med friomsorgskontorene i spissen med ansvaret for gjennomføring av samfunnsstraff, har over flere år jobbet med denne gruppa unge lovbrøyttere på akkurat den måten som arbeidsgruppa ønsker at konfliktrådet skal gjøre i ”Ungdomsoppfølging”.

- Arbeidsgruppa foreslår å oversette begrepet restorative justice til gjenopprettende prosess.
  - Region Nord er enig i forslaget og i forklaringen av begrepet.

- Ungdomsstraff, Prop. 135 L (2010-2011).
Den nye ungdomsstraffen skal være et alternativ til ubetinget fengsel og det øvre sjiktet av samfunnsstraff ved alvorlige lovbrudd. Målgruppen er ungdom (15-18 år) som har begått alvorlig og/eller gjentatt kriminalitet - og med høy risiko for ny kriminalitet. Akkurat som ”Ungdomsoppfølging” er ”Ungdomsstraffen” todelt; gjennomføring av stormøte og inngåelse og oppfølging av ungdomsplan. I oppfølgingsteam for ungdomsstraffen er kriminalomsorgen obligatorisk deltaker. (s 119).
  - Region nords kommentar :
    - Innholdet i ungdomsplanen, jfr. side 118, lister opp en rekke tiltak som f.eks delta i kriminalitetsforebyggende program eller andre tilsvarende tiltak, utføre samfunnsnyttig tjeneste, overholde bestemmelser om oppholdssted, arbeid eller opplæring, møte for politiet eller kriminalomsorgen, avstå fra bruk av rusmidler og avgi nødvendige rusprøver. Forslagene er langt på vei klippet ut av kapittel 5 ”Samfunnsstraff” i straffegjennomføringsloven. Vi antar derfor at det er kriminalomsorgen ved friomsorgen som vil være de som står for hovedgjennomføring av planen.
Kriminalomsorgen må få føringer fra egen etat og et klart mandat med tanke på sin rolle i ”Ungdomsstraffen”.
Kriminalomsorgen skal delta i stormøter, mens det skal ligge til ungdomskoordinatoren å melde brudd i sakene. Det er foreslått at pliktbrudd

skal meldes til kriminalomsorgen på regionalt nivå. Det foreligger ikke noe koordinert saksbehandling/journalføring mellom kriminalomsorgen og konfliktrådet i dag. Det må være et notoritetskrav i saksbehandling/journalføring dersom kriminalomsorgen skal kunne håndtere bruddmeldinger i disse sakene. Det må også avklares hvilken instruksmyndighet kriminalomsorgen på regionalt nivå har overfor ungdomskordinator i konfliktrådet dersom regionalt nivå er uenig i bruddmelding. Alternativt foreslås det at alle brudd, både pliktbrudd og ny kriminalitet, overlates politi/påtalemyndighet slik arbeidsgruppa har foreslått for brudd på "Ungdomsoppfølging".

Rapporten "Økt bruk av konfliktråd" problematiserer i liten grad om bruken av konfliktråd skal være et alternativ til straff, eller om konfliktrådet skal bli en ny straffegjennomføringsetat og gjenopprettende prosessen en ny straffegjennomføringsform. Koordinatorstillinger til gjennomføring av ungdomsoppfølging og ungdomsstraff skal ligge i konfliktrådet. Dette kan forstås med utgangspunkt i ønsket om at konfliktrådet ikke skal bli et straffegjennomføringsorgan. Innholdet er likevel på flere måter lik samfunnsstraffen. Selv om konfliktrådene ikke er en del av straffesakskjeden, regnes overføring til konfliktrådsbehandling som en strafferettslig reaksjon, men den er ikke straff. Gjenopprettende prosess som straffereaksjon avviker fra konfliktrådets prinsipper om frivillighet og samtykke. Vi har stor tro på tverrfaglighet og tett oppfølging, men vil fraråde å erstatte noen av kriminalomsorgens kjerneområder (samfunnsstraff) med oppfølging i konfliktråd.

Kriminalomsorgen region nord

Jorid Midtlyng
regiondirektør

Marit C. Wangsholm
rådgiver